

BASIN BÜLTENİ**16.09.2026**

**DEVA Partili Zeynep Sudan:
“Çin otomotivde dünyayı değiştirirken Türkiye nerede duruyor?”**

DEVA Partisi Genel Başkan Yardımcısı Zeynep Sudan, BYD’nin Manisa’da kurmayı taahhüt ettiği fabrikada ilerleme sağlanamaması ve şirketin teşviklerinin askıya alınması üzerine, Türkiye’nin küresel otomotiv şirketlerinden ne istediğini net biçimde ortaya koyması gerektiğini söyledi. Hiçbir yatırımcıya düşman olmadıklarını, meselenin Türkiye’nin çıkarı olduğunu vurgulayan Sudan, teşvik verilen her yatırımda ölçülebilir üretim, istihdam, teknoloji transferi, ihracat ve yerli tedarik hedefleri bulunmasını; bu hedefler tutmadığında kamu kaynaklarının akıbetinin şeffaf biçimde açıklanmasını istedi.

“Çin yalnızca en büyük pazar olmaktan çıktı, en büyük üretici hâline geldi”

Sudan, açıklamasında önce küresel tabloyu özetledi: “Dünya otomotiv sanayisi tarihinin en büyük dönüşümlerinden birini yaşıyor. Çin yalnızca dünyanın en büyük otomobil pazarı olmaktan çıktı; açık ara en büyük üreticisi hâline de geldi. 2025’te Çin’de yaklaşık 34,5 milyon araç üretildi; aynı yıl Japonya’nın üretimi 8,4 milyon seviyesinde kaldı, Avrupa’nın toplam üretimi ise geriledi. Bu

dönüşümün en dikkat çekici aktörü BYD. Çin’de yaklaşık 10 bin dolara satılabilen elektrikli otomobiller, sektördeki maliyet ve rekabet dengelerini kökten değiştiriyor.”

“Yalnızca gümrük duvarı örmek yeterli değildir”

Avrupa’nın bu baskıyı ağır biçimde hissettiğini belirten Sudan, sözlerini şöyle sürdürdü: “Volkswagen gibi Avrupa’nın en büyük üreticilerinden biri; Çinli üreticilerin artan rekabeti, Çin pazarındaki satış baskısı, yüksek üretim maliyetleri ve kapasite fazlası yüzünden kapsamlı bir yeniden yapılanmadan geçiyor. Avrupa Birliği tehdidi görmüş durumda. Peki Türkiye ne yapıyor? Otomotiv sanayimiz, ihracatı ve binlerce kişiye sağladığı istihdam açısından stratejik önemde. Çin menşeli otomobillere ilave gümrük vergisi uygulamak yerli üretimi korumak için elbette önemli bir araç. Ancak yalnızca gümrük duvarı örmek yeterli değildir.”

“Türkiye yalnızca otomobil satılan bir pazar mı olacak?”

Asıl sorunun küresel şirketlerden ne talep edildiği olduğunu söyleyen Sudan, “Türkiye’ye gelen küresel otomotiv şirketlerinden ne istiyoruz? Türkiye yalnızca otomobil satılan bir pazar mı olacak; yoksa üretim yapılan, teknoloji geliştirilen, batarya ve yazılım ekosistemi kurulan, yerli tedarik zinciri güçlendirilen ve nitelikli istihdam yaratan bir otomotiv üssü mü? BYD’nin Manisa’da 1 milyar dolarlık yatırımla yıllık 150 bin araç kapasiteli bir fabrika kuracağını açıklaması bu yüzden önemliydi. Ancak yatırım ilerlemedi; şirketin teşviklerden yararlanma süreci askıya alındı ve yatırımın geleceği belirsizleşti. Bunu Bakanlık da doğruladı” dedi.

“Meselemiz, Türkiye’nin çıkarıdır”

Sudan, tartışmanın yabancı yatırımcı karşıtlığı olarak okunmasına izin vermedi: “Kamuoyunun bilmesi gereken çok basit bir gerçek var: Türkiye’nin teşvikleri, Türkiye’de üretim, istihdam, teknoloji ve katma değer yaratmak için verilmelidir. Hiçbir yatırımcıya düşman değiliz; şirketin Çinli, Alman, Japon ya da Amerikalı olması bizim için mesele değil. Meselemiz, Türkiye’nin çıkarıdır. Teşvik veriliyorsa karşılığında ölçülebilir üretim, istihdam, teknoloji transferi, ihracat ve yerli tedarik hedefleri olmalıdır. Hedefler tutmuyorsa kamu kaynaklarının ve verilen ayrıcalıkların akıbeti şeffaf biçimde açıklanmalıdır.”

“Mesele, önümüzdeki 20 yılda hangi ülkelerin üretici, hangilerinin tüketici olacağıdır”

Açıklamasını Türkiye’nin tercihiyle ilişkin bir uyarıyla tamamlayan Sudan, şunları söyledi: “Türkiye otomotivde yeni dünya düzeninin seyircisi olamaz. Çin hızla ilerlerken Avrupa kendi sanayisini korumaya çalışıyor; Türkiye bu iki gücün rekabetinin tam ortasında duruyor. Hedefimiz, Türkiye’yi Çin’den otomobil ithal eden ya da Avrupa’ya otomobil montajlayan bir ülke yapmak değil; elektrikli araç, batarya, yazılım, çip, şarj altyapısı ve ileri otomotiv teknolojilerinde üretim ve inovasyon merkezi hâline getirmektir. Çünkü mesele

hangi otomobilin daha ucuz olduğu değil; önümüzdeki 20 yılda hangi ülkelerin üretici, hangilerinin tüketici olacağıdır. Türkiye tercihini şimdiden yapmak zorundadır.”